

Arbeiði! Arbeiði!

Eina arbeiðari er lön sína verðgur, meðan „hann, ið ekki vill arbeiða, skal önga lön fáa“. Hetta er í flestum forum rættvíst. Sjúk — sinnissjúk, „abnorme“ menniskju eru sjálfandi undantikin. Hesi neyðar menniskju eiga ekki bert krav uppá föð, men samfelagið skyldar at geva teim eina særliga góða, menniskjaliga viðferð.

Men hann, ið vil arbeiða, eigir eina hampiliga lön aftur fyrri, eina lön, sum kann veita honum eitt gott liv, materielt sum kulturelt. Fær hann ekki tað er nakað galið við samfelagsskipanini: Hetta er eyðsæð! Og eyðsæð skuldi tað verið at lann órættuð reisti kravidd enn eina rættvissa samfelagsskipan, eina vitugari og betri samfelagsskipan. Tí samfelagsskipanin eigir at vera lann fasta tryggjan fyrri hvorjum einstaklingi, at hann ekki verður svikin, útnýttur av öðrum. Sum ein neyðurvilugir meðarbeiðari í framleiðsluni ella rokkinu av tí skapla eigir hann fullan og heilan rætt til ikki at verða misfördur í forhold til maskinur og kapitalistin, „ekuponklipparin“, ið ofta einans hevur arvað sín pening og lann við honum fylgjandi rætt til part og partar í úrslitunum av sveittaslitunum hjá öðrum.

Móti okri og útnýtan eigir samfelagið at lyfta hond sína. Hin einstaki eigir at kunna venda sær til samfelagið, tess lógir og skipan og veruliga lúna vernd móti okri og misbrúki av eins arbeiðsmegi. Jú, samfelagið má hava hondina í og yvir allari framleiðslu, „produksjónarmidlum“, so samfelagsins- og harvið einstaklingsins „rættvissu“ — interessur og krøv freinast fyrst og fremst.

Men so er ikki í Foroyum enn. Samfelagið her er so skipað, at hitt almenna, tað „offentliga“ skal halda fingrar sínar burtur frá öllum lön- og framleiðslu spurningum.

Hitt „privata“ initiatividd má, sum stalt er, um framleiðsluna og um, hvussu tað arbeiðir og lonar ella um tað als ikki arbeiðir men velur at goyma pening sín heldur enn at seta hann í arbeiði. Og hendir tað seinasta ella eru tíðirnar so háttar, at hitt „privata“ initiatividd ikki eynir at seta arbeiði í verk til teir og tær, ið einki lægri ynski hava enn at sleppa at arbeiða fyrri seg og síni, tá eru vit í tí öforium sum einki samfelag sleppur at tuga til, tí tá reistast tær svollandi røddirnar frá foreldrum og børnum móti samfelaginum. Og hætta teir stýrandi sær at tuga, ikki at lást um vón, siga teir deyðsdóm yvir seg sjálfan og ta skipan, teir hava vart. Hingursrópin vilja sum hárvoss svøð skera burtur alt tað, ið higartil hevur fjalt yvir öllum brekum og lýtum hjá teirri núverandi kapitalistisku samfelagsskipan.

Rópin eftir arbeiði, arbeiði og aftur arbeiði gerast hvollari og hvollari í hvorjum hjá okkum sum hin arbeiðsleysi herurin veksur.

Men higartil hava okkara góði harrar, ið við røðrið síta, vent tað deyva oyra til at svara beinleiðis nei! — sum til domis, tá ið talan hevur verið um arbeiðsloysistudning og um at landið skuldi taka upp mál, ið sett í verk kundi givið pening til arbeiði.

Men tað fer illa at bera til at halda hesa stóðu í londini.

Hin arbeiðsleysa fjøldin tekur ikki leingi til takka við steinum fyrri breyð. Og nú fylkjast smá-

menn kring um Foroyar til „sø-lidarisk“ samanhalð, teir ið arbeiðið hava, og ein okslvið teir arbeiðsleysu. Hetta boðar frá, tit ið nú sita við røðrið, at nú eru Foroyingar við at fara til gongu móti eini aðrari, betri og rættvísari samfelagsskipan. Og einki kann forða hesum rópinum: vit vilja til arbeiðis — liv ella deyð!

Hvussu logið fellur tað ikki, at lann sum arbeiðaranna vegna forði hetta róp yvir í foroyiskt mál, nú skírur tað geip.

„Samhald“.

Tað er ikki ókunnugt, at blaðmenn her á landi — við vilja ella óvilja er ikki lætt at siga — royna at snara og venda greinir soleiðis, at tær fáa ein heilt annan tyding, enn upprunaliga meir var.

Mikudagin 2. mei hevur „Tingakrossur“ undir hondgrein, sum í hesum blaði var skrivað beint frammanundan og har yvirskriftina: „Táid mold stjeler mold...“, og sigur blaðið, at nevnda grein „úr odd og í egg mátti sigast at vera eitt álöp á høvudsáðstjóra“ F. S. D., tí hann sum ærligur maður kravdi partamann sín, Ole Poulsen fór Gøtu, at fara prógv fyrri teim gitnu tølum sínum, at ley vóru sonna.

Tey, sum løsu hesa grein og kundu og skiltu hetta orðatakidd, kundu ógvuliga væl fáa tað burtur úr greinini, ið orðatakidd merkir.

„Táid mold stjeler mold, her fjandin“, ljóðar orðatakidd, og merkingin er lann, at tað er óhóskandi og illaljóðandi at leggja ein undir eitt ella annað ljótt ella finnst at, táid viðkomandi verður lagdur undir tað sama, er sekur, og ikki er mætari sjálvur.

Tað er ikki at dylja, at nóg verður agiterað, nóg vápn nýttast til agitatión, og nóg verður sagt at vera agitatión, politiskar gøtur, enn tað er so ella ikki.

Tann, ið skrivaði greinina í hesum blaði, var ikki til sinns at verja dansk embættismenn í Grønlandi, heldur ikki at leggja fiskimenn undir lygnir, men tað mátti vera loyvt at sigast, at henda sak mátti harma fólk og mátti haldast at vera nóg áttok Ole Poulsens sak, og so óstórtliga hon var framborin og so vorðan enda, hon fekk, var hon ikki at menna sjálvstýrið, heldur arga sjálvstýrisfólk, sum so mangar sakir hava verið tað og var tað tí nú nógv betri at latið hesa sak ligið og talt enn at tikið so ógvusliga til orða.

Og hvat, ið viðvíkir teimum orðum í greinini, sum beinanvegin vóru beind til høvudsýrið á hesum blaði — tey kundu so haldast spoyksligi ella ikki — so var ikki ilt sagt um og funnist at, at onkur kravdi at prógvast skuldi, um tolini vóru sonna, men tað mátti falla uttanvetta manni logið, at organidd fyrri javnaðarmannaflokkin her á landi var nóg so brátt at leggja uppí og offiecielt krevja partamannin at treða fram og flyta prógv, og tað uttan, at blaðið hevði eitt orð at bera í undanfórlu fyrri mannin. Men eg tali bert sum ein áskoðari.

ÚR SUÐUROY

Tað skal tó til seinast sigast, at tað tókst og tykist mongum manni logið, at hesin maður skal hava fingið sær so snøgg tól burtur úr ongum; og ein kann aldri fáa seg til at trúgva annað, enn at maðurin, í hvussu so er, hevur ein sogumann at halda seg til.

Lesandi av bygð.

Hvad skal der gøres for at forbedre Forholdene paa Færøerne?

Undertegnede kan fuldt ud tiltræde de Tanker, som er fremsatte i Artiklerne fra »Fylkingens Bestyrelse, særlig hvad angaar den sidste Artikel, som i det store og hele gik ud paa igennem smaa Landbrug at skabe et nyt Erhverv for den jævne Mand paa Færøerne. Denne Tanke burde støttes af Staten, Amtet og de større Kongsbønder, som er i Besiddelse af større Arealer af Kongsjord, men som lader den ligge hen uopdyrket i Stedet for at lade Folk, som har Lyst og Vilje til at arbejde i Jorden, udnytte den fuldt ud, og derigennem skabe sig et Levelbød, samtidig som de nedlægger Verdier til den kommende Slægt.

Nu kan det jo godt være, at der er en eller anden Kongsbønder, der vil svare, at Kongsbønderne ikke kan undvære noget af Kongsjorden, da de dermed vil fragte Kreaturene deres Græsning. Men dertil vil jeg svare, at dette slet ikke vilde blive Tilfældet, saameftir Bonden bare vilde opdyrke en Del af sin Jord med Roer og Kløver. Det vilde give en noget bedre Ydelse og Kvalitet af Mælken, og det vilde lønne sig for Kreaturenes Ejere. Men det koster jo lidt Arbejde — og en god Vilje til at forbedre Forholdene for Landbruget. Lad os f. Eks. begynde ved Kartoflerne. En Ting, som for mig er ganske meningsløs, er, at Færingerne indfører af Kartofler for ca. 200.000 Kr. om Aaret, da de meget vel ved egen Delft selv kunde avle disse Kartofler og saaledes selv kunne putte disse Penge i deres egne Lommer. Penge er der ikke for meget af paa Færøerne, det skal Guderne vide; og da i Særdeleshed slet ikke for den jævne Mand, der i Forhold til sit Arbejde, hvad enten det er paa Søen eller Land, kun tjener ganske lidt til Livets Ophold. Hvorfor saa smide mange Tusinder af Kroner ud af Landet, i Stedet for at de kunde komme Landets egne Born til Gode.

Her er et Eksempel, som taler sit eget sorgelige Sprog. 100 kg Kartofler koster nu i Danmark 4 Kr., siger og skriver 4 Kroner, og her paa Færøerne koster samme Kvantum 25 Kr., saa det er ikke nogen helt daarlig Forretning at handle med Kartofler, selv om Frugt — andre Omkostninger udgør 5 a 6 Kr. pr. 100 kg. Det er dog en forbandet ublu Pris, som først og fremmest gaar ud over Arbejderens Pengepung.

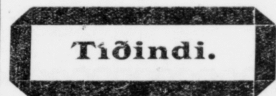
Saa har vi en Ting til, som hedder Grøntsager, men som er en næsten ukendt Spise mængde Steder paa Færøerne. Ting som

Gulerødder, Rødbeder, Grønkaal, Persille, Majroer samt meget andet kan med afgjort Held dyrkes her; naar blot Folk vilde indhente Oplysninger vedrørende Avlen af disse Produkter. Ribs, Stikkelsbær, Solbær og Hindbær m. m. vokser meget godt i Haverne. Oplysninger vedrørende Havebrug og Dyrkning af Grøntsager kan Folk erhverve sig ved at skrive til en Boghandel eller en Gartnerebog, som kun koster et Par Kr. Grøntsager er Vejen til Sundhed, siger den danske Doktor Hinnehede, og det er saare sandt, thi de indeholder netop de Vitaminer, som Færingerne savner i deres Levemaade.

Til Slut vil jeg høfligst henstille til Amtet og Kongsbønderne om at se med den største Velvilje paa Ansøgninger efter Kongsjord. Vi er mange og bliver flere og flere, der haaber at dette maa blive Tilfældet.

Med Tak for Optagelsen.

O. M. Schultz.

Higartil eru heimkomin hesi skip til Suðuroy:

Vág:	
»Maria«.....	295 skp.
»Gracies«.....	302 —
»Poulin«.....	255 —
»Havásin«.....	335 —
»City of Norwich«.....	239 —
»H. M. Stanley«.....	288 —
»Albert Victor«.....	296 —
»Beinivør«.....	381 —
»Merkur«.....	33 —
»Johanna«.....	206 —
»Nørðhavið«.....	415 —
»Nørðhavið«.....	360 —
»W. G. Marshall«.....(c.)	370 —
»Harry«.....	393 —
»Vábbingur«.....	217 —
»Ellen«.....	284 —
»Heimdals«.....	304 —
»Regina«.....	375 —
»Maritana«.....	331 —
»Morning Star«.....	329 —
»Tjaldrið«.....	278 —

Tvøroyri:

N. J. Mortensen A/S:	
»Fagranes«.....	25.000
»Godthaab«.....	23.000
»Drelnes«.....	23.000
»Gudrun Zoëga«.....	23.000
»Frida«.....	14.000
»Súlan«.....	16.000

A/S. J. Mortensen Eftf.:	
»Agnas Louise«.....	11.000
»Karl«.....	12.000
»Elsabeth«.....	13.000
»Riddarinn«.....	14.000
»Egeria«.....	15.000
»Hanna«.....	17.000

Hvidnæs A/S:	
»Johanne Solie«.....	21.000
»Falkurinn«.....	19.000
»Órvingur«.....	13.000
»Energy«.....	14.000
»Borglun«.....	21.000

T. F. Thomsen, firma:	
»Albert«.....	22.000
»Viking«.....	23.000
»Sjana«.....	19.000

Narðlingur

kom um daginrar úr Englandi. Hann hevði selt fyrri 150 Pd.

„Neptune“
enskur snúruvábóbátur krokaði ónsdagin undan óveðri inn á Trongisvægs fjørð. Skiparin á honum er Dani.

Englands Ford kræver højere Lønninger.

En bemærkelsesværdig Tale, der fremhæver U. S. A., Danmark og Holland som Mønstre.

Et energisk Angreb paa de lave Lønningers Politik blev i Dag rettet af den fremragende engelske Industrimand, Sir Percival Percy, der er Direktør for Fords britiske Afdeling.

— Det er ikke Prisen paa Arbejdskraft, der har fragtet Storbritannien dets økonomiske Forretstilling, udtalte Direktøren. I min Levetid har Amerika opnaaet at fabrikere bedre Værktøj og Maskiner paa de Omraader, hvor Storbritannien tidligere var enerådende eller forende. Danmark har udviklet en Svineproduktion af en saadan Kvalitet, at vi er afhængige af Danske af Hensyn til en anstændig Frokost, og Holland sender os mere end Halvdelen af den Salat, vi spiser.

Høj Arbejdsløn er klogt.

Disse Resultater er naaet paa Trods af, at Arbejdslønningerne er højere i de tre Lande end i England. Ford er blevet udraabt som Pioner for højere Arbejdslønninger, men det vilde være en grov Fornærmelse af den Grund at kalde ham for Filantrop. Han har simpelthen opdaget, at høje Lønninger er den bedste Pengeanbringelse, og at en Mand er i Stand til at udrette mere paa 8 Timer end paa 12. Godgørenhed er en af Verdens og Storbritanniens Forbandelser og blot en Undskyldning for Uretfærdighed, Ansvarsløshed og indirekte Tyveri.

Ned med Velgørenheden!

Julegodgørenhed og anden Filantropi yder ingen Modvægt mod gennemført Underbetaling Resten af Aaret. En retfærdig Fordeling af Arbejdsudbyttet vilde betyde mere end falsk Godgørenhed. Det vilde ikke bare muliggøre et Liv i Selvspekt og Uafhængighed for Arbejdernes Millioner. Frem af fornuftige Arbejdslønninger gror den Kapital, som Samfundet behøver, sluttede den kendte Storkapitalist sin bemærkelsesværdige Tale.

Frá útheiminum.

Er Tyskland við at fara á húsagang?

So spyr mangur skilamaður í dag.

Adrenn Hitler kom til, kundi Týskland innloyva markseðlar, nær við 27,6 procent við gullid. Nú er ikki gull meir enn til 3,8 procent av seðlunum — og tað sýnist framvegis at rapla sterki úr gullgoymsluni í Týsklandi.

Nýggjur jødiskur statur.

Fleiri milliónir av jøtum eru sum heimleysir. Verst er tað hjá teim týsku jøtum. Menn hava tí í seinastuni hugað mikið um at veita hesum neyðar jøtum heimstæð, og sigist nú frá, at jøtarnir skulu fáa ein nasjonalstat í Afrika. Talan er um Angola í portugisisk Afrika.

Ansvarhavandi blaðstýrari fyrri Suðuroyar-síðuna: P. M. DAM